

ZAŁĄCZNIK Nr 1

PROGRAM OCHRONY ZABYTEKÓW NA TERENIE GMINY OSTRÓWEK

I. CEL OPRACOWANIA

Na nasze dziedzictwo składają się dobra kultury oraz dobra natury. Zabytki jako dobra kultury wytworzone w minionych epokach stanowią integralną część tego dziedzictwa. Ich ochrona należy do obowiązków Państwa co zostało zapisane w art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturowej Państwa. Są one bowiem nie tylko śladem przeszłości ale także cennym składnikiem kultury współczesnej przyczyniającym się do kształtowania przyjaznych warunków życia. Zachowanie dziedzictwa kulturowego jest działaniem realizowanym w interesie publicznym ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa i jego kulturowej identyfikacji.

Nie bez znaczenia pozostaje również wartość materialna zabytków.

Państwo realizuje swoje obowiązki względem zabytków między innymi za pośrednictwem organów samorządowych różnego szczebla. W tym względzie władzom gminy przypisana została rola w kierunku ochrony dziedzictwa kulturowego na podległych im terenach.

Celem gminnego programu ochrony zabytków opracowanego w oparciu o gminną ewidencję zabytków jest stworzenie całościowej i wieloletniej strategii ochrony zabytków podejmowanych przez gminę działaniach mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego określa gminny program ochrony zabytków.

Pierwszym podjętym, i zrealizowanym przez gminę działaniem w strategii ochrony zabytków jest opracowanie aktualnej zweryfikowanej gminnej ewidencji zabytków, która stanowi bazę działania w tym zakresie. Właściwe określenie zasobów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Ostrówek realizowanej w 4- letnich cyklach - etapach środkami optymalnymi i dostępnymi przez gminę, zarówno prawnymi (zapisy dotyczące ochrony zabytków w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) jak i wskazanie obiektów o unikalnych cechach stylistycznych, wysokich wartościach architektonicznych i historycznych a także świadczących o specyfice regionalnego budownictwa i lokalnej tożsamości kulturowej (których zachowanie leży w interesie społecznym) jest warunkiem koniecznym i niezbędnym w formułowaniu priorytetów w zakresie ochrony dóbr kultury. Zabytki są bowiem dobrem nie tylko ogólnonarodowym, ale przede wszystkim regionalnym i lokalnym w skali województwa, powiatu i gminy.

Są znakami tożsamości społeczeństwa lokalnego, a właściwie i wykorzystywane mogą stać się swego rodzaju ' Kołem zamachowym ' życia gospodarczego oraz promocji miejscowości i regionu.

Zabytek może skupiać wokół siebie inicjatywy gminne, generować rozwój ekonomiczny i społeczny oraz przyczyniać się do podniesienia atrakcyjności turystycznej miejscowości.

Ta, nie przez wszystkich doceniana, cecha zabytku, może być szansą dla tych miejscowości w gminie, które spojrzą na swoje dziedzictwo kulturowe nie jak nikomu niepotrzebny balast ale walor, który może być podstawą kreowania dobrego wizerunku gminy.

W związku z tym, celem niniejszego opracowania, zrealizowanego dla gminy Ostrówek jest:

1. Charakterystyka zasobów zabytkowych gminy i ocena stanu zachowania.
2. Charakterystyka struktury własności..
3. Określenie priorytetów w zakresie ochrony dóbr kultury.

II. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW ZABYTEKOWYCH GMINY I OCENA STANU

ZACHOWANIA

1. Warunki Topograficzne i Społeczno- Demograficzne.

Gmina Ostrówek położona jest w północno wschodniej części województwa lubelskiego. Sąsiaduje z gminami: wschodu, Lubartów od południa, Firlej i Kock od zachodu, oraz gminami Czemierniki i Siemień od północy. Zachodnią granicę gminy na pewnym odcinku stanowi koryto rzeki Wieprz, następnie Wieprzysko- starorzecze obecnie od Tyśmienicy oraz Tyśmienica, natomiast północna kompleks lasów Nadleśnictwa Lubartów.

Siedzibą gminy jest miejscowość Ostrówek-Kolonia, odległa od Lublina o około 45 km. Gmina należy do Małego Mazowsza wchodzi w skład Krainy Wielkich Dolin.

W Skład gminy wchodzi 15 wsi: Antoniówka, Babczyzna, Cegielnia, Dębica, Dębica-Kolonia, Jeleń, Kamienowola, Luszawa, Leszkowice, Ostrówek, Ostrówek-Kolonia, Tarkawica, Zawada, Żurawiniec, Żurawiniec.-Kolonia

2. Uwarunkowania kulturowe

1) Rozwój osadnictwa pradziejowego.

Obszar gminy został prawie w całości objęty badaniami Archeologicznego Zdjęcia Polski. Zarejestrowano łącznie 158 stanowisk archeologicznych, świadczących o atrakcyjności terenu dla osadnictwa już od schyłkowego paleolitu. Znaleźiska z tej epoki poświadczane zostały w miejscowości Leszkowice. Z przełomu paleolitu i mezolitu pochodzą ślady osadnictwa odkryte w miejscowościach Żurawiniec i Luszawa, a z późniejszego neolitu w Leszkowicach, Żurawinie-Kolonii (kultura pucharów lejkwatych) i Tarkawicy (kultura dołkowa- grzebykowa). Znaleźiska z wczesnej epoki brązu odnotowano jedynie w Tarkawicy i związane są one z kulturą mierzanowicką. Duża ilość śladów osadniczych pochodzi z wczesnej epoki brązu i wiąże się z kulturą trzciniecką (Babczyzna, Leszkowice, Luszawa, Tarkawica) oraz kulturą łużycką (Ostrówek-Kolonia, Żurawinie-Kolonia, Ostrówek, Tarkawica, Żurawiniec). Znaleźiska z okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich zarejestrowano w miejscowościach: Babczyzna (kultura łużycko-pomorska), Dębica (kultura przeworska), Tarkawica (kultura łużycko-pomorska). Również duża ilość śladów osadniczych pochodzi z okresu wczesnego średniowiecza odnotowanych w m. Dębica, Jeleń, Żurawinie-Kolonia, Ostrówek-Kolonia, Luszawa, Tarkawica oraz ze średniowiecza (Kamienowola, Leszkowice, Luszawa, Ostrówek, Tarkawica) i późnego średniowiecza (Dębica, Cegielnia, Kamienowola, Ostrówek-Kolonia, Leszkowice, Ostrówek, Tarkawica).

Najwartościowsze poznawczo jest pole kurhanowe w Tarkawicy składające się z dwu grup. Pierwsza z nich to duże kopce o średnicy dochodzącej do 20 m i wysokości do 1,5 m; druga to kopce małe o nasypach o średnicy od 5 do 7 m i wysokości od 0,5 do 0,7 m co świadczy o dwóch fazach użytkowania cmentarzyska. Na uwagę zasługuje również: kurhan położony w niewielkim zagajniku rosnącym przy dolinie Wieprza naprzeciwko cmentarza w Leszkowicach (o średnicy około 9 m, wysokości 2 m i nie określonej chronologii) oraz cmentarzysko w Tarkawicy. Większość stanowisk to bardzo małe i małe powierzchnie od 0,01 ha do 0,1 ha stanowiące 70 % ogółu stanowisk. Przeważają stanowiska punktowe, płaskie, nie zaznaczające się na powierzchni gruntu. Zdecydowana większość stanowisk nie jest bezpośrednio zagrożona niszczeniem i nie kwalifikuje się do podjęcia badań ratowniczych.

2) Rozwój osadnictwa nowożytnego.

Na podstawie badań archeologicznych można określić wyraźne pasy osadnicze na rozległych terenach i wysoczyznach dolin Tyśmienicy i Wieprza (obecnie Wieprzysko). Pierwsze piśmienne wzmianki o osadach gminy Ostrówek pochodzą z XIV wieku, dotyczą wsi Leszkowice oraz wsi Tarkawica (lokacja na prawie średzkim w 1317 r.). Wieś Luszawa notowana jest po raz pierwszy w 1444 r. Miejscowości te należały do kluc

braci Dzierżka i Ostasza z Bejsc herbu Lewart- protoplastów rodziny Firlejów. Od początku XVI stulecia dobra Dębicy i pół Tarkawicy były w posiadaniu Firlejów. W 1677 roku Dębica zostaje oddzielona od tych dóbr. Przed 1862 rokiem część ziemi należała do Sierakowskich, a później do Grodzieckich.

Na początku XIX wieku istniała już większość obecnych jednostek osadniczych. W dokumentach z tego okresu określających własności dóbr wymienione są wsie: Ostrówek, Dębica, Tarkawica, Zawada, Antoniówka, Luszawa, Kamienowola, Żurawiniec. W 1864 roku Leszkowice zostały siedzibą władz utworzonej wówczas gminy Luszawa (obejmującą swoim zasięgiem większość dzisiejszej gminy Ostrówek). Wpłynęło to znacząco na rozwój wsi Leszkowice, będącej do dziś największą jednostką osadniczą gminy.

Od 1785 roku rozpoczęła się kolonizacja niemiecka trwająca do końca XIX wieku. Pozostały po niej ślady cmentarzy w Tarkawicy i Zawadzie. Domy kolonistów nie różniły się wyglądem od domów miejscowej ludności i stąd też nie wytworzyły odrębnego stylu.

3) Układy przestrzenne i zabudowa wsi.

Obecnie miejscowości są jednostkami osadniczymi o różnej formie przestrzennej. Dominują zwarte i luźne rzędówki oraz wsie o zabudowie rozproszonej. Zwartymi rzędówkami są: Cegielnia, Jeleń, Kamienowola, oraz Żurawinie-Kolonia; rzędówkami luźnymi są Antoniówka i Babczyzna. Wsiami o zabudowie rozproszonej są Dębica, Dębica-Kolonia, Luszawa, Ostrówek.

Zwarta zabudowa po obu stronach drogi jest charakterystyczna dla ulicówek, do których należą wsie: Zawada, Żurawiniec oraz Ostrówek-Kolonia, która wykazuje największe tendencje rozwojowe i przekształca się stopniowo w wielodrożnicę. Wielodrożnicami są wsie Leszkowice i Tarkawica. Obecnie historyczny układ wsi został w dużym stopniu zniekształcony poprzez niekorzystne rozpraszanie zabudowy.

Pozostałości tradycyjnego budownictwa mieszkalnego sprzed 1945 roku stanowią około 10% ogółu zabudowy mieszkalnej. Tradycyjne budownictwo obszaru nie różni się od występującego na Lubelszczyźnie. W chałupach dominowała konstrukcja węglowa; dachy były cztero i dwuspadowe, początkowo kryte słomianą strzechą z czasem wymienioną na trwalszy materiał. Zachowały się jeszcze stodoły kryte strzechą w Leszkowicach, Luszawie, Tarkawicy i Żurawińcu. Formy zabudowy tradycyjnej drewnianej z XIX i początku XX wieku pozostały głównie w Antoniówce, Leszkowicach i Tarkawicy. Nieliczne z nich we wsiach: Kamienowola, Dębica, Zawada, Żurawiniec, Jeleń, Ostrówek, Luszawa, Cegielnia, Ostrówek-Kolonia, Babczyzna.

4) Zabytki sakralne.

Do dnia dzisiejszego zachowały się dwa kompleksy sakralne. Jednym z nich jest zespół kościoła parafialnego w Leszkowicach, a w nim: kościół p.w. Św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Panny Marii (murowany) z pierwszej połowy XX wieku drewniany, przebudowany. Drugi to zespół kościoła parafialnego w Ostrówek -Kolonii a w nim: kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej, murowany (z wykorzystaniem murów z dworu XIX w.), zbudowany w 1921 roku według projektu arch. Bohdana Kelles- Krauze, remontowany w 1973 roku, wraz z ogrodzeniem murowanym (z lat 20- tych XX w.) i bramą murowano- żeliwną (z lat 20- tych XX w.).

W miejscach związanych z ważnymi wydarzeniami lub na rozstajach dróg stawiano krzyże i kapliczki. Do dziś zachowało się wiele z nich. Znajdują się w każdej wiosce i przy każdej drodze. Wśród nich wyróżnić należy murowane kapliczki w Dębicy (2- ga połowa XIX w.) i Leszkowicach (początek XX w.)

5) Dawne zespoły dworsko- parkowe.

W początkach XVI w. gmina Ostrówek należała do majątku magnackiego rodu Firlejów, którzy pobudowali dwór w miejscowości Dębica. W 1677 roku Dębica zostaje oddzielona od ich dóbr i przechodzi kolejno we władanie Sierakowskich i Grodzieckich. W 1871 roku Ewaryst Grodzicki powiększa dobra o Zawadę i Tarkawicę. W rekach Grodzickich Dębica pozostała do 1944 roku. Po II wojnie światowej dwór został zniszczony a na części jego

fundamentów postawiono budynek mieszkalny.

Nie zachowały się żadne budynki folwarczne czy gospodarcze. Istniejące budynki gospodarcze powstały w latach 60- tych i 70- tych XX wieku.

Chlewnia zbudowana jest z betonowych prefabrykatów i szpeci otoczenie.

Na przełomie XIX i XX wieku powstał park krajobrazowy składający się z dwu części, rozdzielonych klonową aleją. Obecnie park (o pow. 2,88 ha) jest zaniedbany i zniszczony. Do dnia dzisiejszego zachowały się: aleja dojazdowa, szpaler grabowy, od północy- pozostałości alei lipowej, dęby szypułkowe, modrzewie, około 80 lip drobnolistnych, jawor i kasztanowiec biały.

6) Obiekty użyteczności publicznej.

Wśród obiektów użyteczności publicznej do dnia dzisiejszego zachował się jedynie budynek dawnej szkoły. Znajduje się on w miejscowości: Antoniówka (obecnie użytkowana jako dom mieszkalny) Znajdujący się w gminnej ewidencji zabytków budynek po byłej szkole podstawowej w Leszkowicach w wyniku pożaru w 2001r. uległ zniszczeniu, a pozostałości tego budynku zostały usunięte.

7) Cmentarze.

Na obszarze gminy istnieją cmentarze w miejscowościach:

Cegielnia - cmentarz parafialny rzymskokatolicki, czynny,

- cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny,

Leszkowice - cmentarz parafialny rzymskokatolicki, czynny, I poł. XX w.

Zawada - cmentarz Kolonistów Niemieckich z XIX i XX w. nieczynny

Żurawiniec -Kolonія -cmentarz Kolonistów Niemieckich sprzed 1939r nieczynny

3. Analiza krajobrazowa- widokowa.

1) Waloryzacja krajobrazu kulturowego.

Walory krajobrazu gminy kształtują następujące komponenty:

- zróżnicowane ukształtowanie terenu,
- różnorodna szata roślinna, stanowiące naturalne pokrycie terenu,
- układy przestrzenne jednostek osadniczych oraz zespoły zabytkowe,
- osie kompozycyjne, dominanty przestrzenne, wnętrza krajobrazowe,
- obiekty dysharmonijne w krajobrazie,

Krajobraz kulturowy zdefiniowano jako ukształtowany przez człowieka krajobraz, wymagający stałych zabiegów w celu jego trwałego utrzymania. Zaliczono do niego zwartą i rozproszoną zabudowę wiejską, pola uprawne, łąki i pastwiska. Miejscowości Leszkowice, Tarkawica, Antoniówka, Kamienowola charakteryzują się krajobrazem historycznie nawarstwionym o czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym stanie zachowania zabudowy tradycyjnej (III stopień waloryzacji według metody Janusza Bogdanowskiego).

Wsie Dębicę, Żurawinie-Kolonię, Zawadę i Żurawiniec cechuje dominujący krajobraz współczesny harmonizujący z dawnym, o słabo czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym lub zdegradowanym stanie zachowania tradycyjnej zabudowy (V stopień waloryzacji). Pozostałe miejscowości gminy Babczyzna, Cegielnia, Jeleń, Ostrówek-Kolonія, Ostrówek prezentują dominujący krajobraz współczesny, sprzeczny z dawnym, o nieczytelnym układzie kompozycji zdegradowanej w zabudowie tradycyjnej (IV stopień waloryzacji).

2) Analiza widokowa krajobrazu kulturowego

W postrzeganiu krajobrazu kulturowego wyjątkową rolę pełnią wyróżniki o cechach niepowtarzalnych. Do nich należą dominanty takie jak: zieleń parkowa w Dębicy, kościół wraz z drzewostanem w Leszkowicach, kościół wraz z drzewostanem w Ostrówek-Kolonii (stopniowo dewastowany przez nieumiejętną pielęgnację drzew) i kaplica w Tarkawicy. Oprócz nich charakterystyczne dla otoczenia są subdominanty i akcenty. Subdominantami są: kapliczki w Dębicy, Leszkowicach, Tarkawicy i Babczyźnie oraz

komin cegielni w Jeleniu. Akcenty to krzyże i kapliczki przydrożne. Równie dostrzegalne ale szpecące są obiekty dysharmonijne. Do nich należą: komin w GS-ie i 3 kondygnacyjny budynek wielorodzinny w Ostrówek-Kolonii, 3 kondygnacyjny budynek jednorodzinny w Tarkawicy, linia elektroenergetyczna i chlewnia w parku w Dębicy oraz betonowe parkany znajdujące się prawie w każdej wiosce.

3) Problemy środowiska kulturowego.

Do głównych problemów w kształtowaniu środowiska kulturowego na obszarze gminy należy zaliczyć przede wszystkim:

- niewielkie nakłady finansowe na rewaloryzację obiektów zabytkowych;
- brak wystarczających środków na badania i zabezpieczanie stanowisk archeologicznych;
- niska wartość techniczna bądź użytkowa oraz postępująca dekapitalizacja zabudowy tradycyjnej, co stwarza zagrożenie utraty tych obiektów, będących świadectwem historii i kultury obszaru;
- ubożenie krajobrazu kulturowego poprzez rozbiórkę tradycyjnego budownictwa mieszkaniowego i gospodarczego spowodowane zużyciem technicznym obiektów i brakiem środków finansowania na należyte utrzymanie obiektów;
- typizacja jest stosowanie form oraz materiałów w budownictwie prowadzące do unifikacji subkulturowej;
- niekorzystne przekształcenia historycznej linii zabudowy wynikającej ze przepisów prawa;
- przekraczanie skali zabudowy w terenach o niskiej intensywności zabudowy.

4) Uwarunkowania wynikające z ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Działania w zakresie ochrony zabytków na obszarze gminy reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.Nr 162 poz.1568 z póź. zm.)

Ochroną objęte są obiekty wpisane do rejestru zabytków, który prowadzi wojewódzki konserwator zabytków oraz obiekty umieszczone w ewidencji dóbr kultury, którą prowadzi wójt gminy (art. 22 ust 2 i 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

W wykazie obiektów wpisanych do rejestru zabytków (Dz.Urz.Woj.Lub. Nr 73 z 2000r. poz. 869) znajdują się: park dworski i aleja dojazdowa w miejscowości Dębica (Nr rejestru A/775). W gminnej ewidencji zabytków mieszczą się zabytki wykazane w indeksie niniejszego programu.

W czasie prowadzonej na terenie gminy inwentaryzacji zabytków, stwierdzono brak budynku po byłej szkole podstawowej w Leszkowicach oraz dewaloryzację dwóch zabytków:

w miejscowości Żurawinie-Kolonia -cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, sprzed 1939r

w miejscowości Zawada -cmentarz kolonistów niemieckich, nieczynny, XIX i XX w..

Cmentarz w Żurawińcu-Kolonii na którym znajdowały się nagrobki w postaci piaskowych kopców wraz z upływem lat uległy zniszczeniu. Pozostały tylko drzewa akacjowe.

W miejscowości Zwada większość nagrobków jest zniszczona pozostałe wymagają renowacji.

IV. STRUKTURA WŁASNOŚCI

W gminnej ewidencji dóbr kultury umieszczono:

1. obiekty architektury i budownictwa stanowiące własność:
 - prywatną 3
 - wyznaniową 2
2. cmentarze stanowiące własność:

- wyznaniową 2
 - Skarbu Państwa 1
 - prywatną 1
3. pozostałości dworu stanowiące własność
- prywatną 1

Spośród zaewidencjonowanych obiektów najwięcej stanowi własność prywatną obejmuje 5 zabytków. Do wyznaniowych należą 4 zabytki w tym: 2 kościoły i 2 cmentarze. W katalogu zabytków prywatnych mieszczą się 1 dawna szkoła, 2 kapliczki przydomowe, park dworski i cmentarz kolonistów niemieckich nieczynny. Własnością Skarbu Państwa jest 1 cmentarz kolonistów niemieckich.

V. PRIORYTETY GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW

Zasobność gminy Ostrówek w obiekty zabytkowe w porównaniu z innymi rejonami województwa lubelskiego jest bardzo niewielka by rzec uboga. Zjawisko to dotyczy zarówno ilości obiektów jak i ich wartości historycznej, artystycznej. Taki stan rzeczy można tłumaczyć w pewnym stopniu młodszością cywilizacyjną tych terenów, mniejszą zasobnością dawnych mieszkańców, jak również nadmierną ingerencją budowlaną współczesnych mieszkańców. Na dzień dzisiejszy należących do zasobniejszych obywateli gminy Ostrówek.

Problemem ochrony zabytków w odniesieniu do Gminy jako właściciela pewnej części obiektów zabytkowych określić można za nieistniejący. Większe znaczenie dla ochrony dóbr kultury na terenie gminy ma tutejszy aparat administracyjny. Poprzez prowadzenie własnej polityki władzę mogą i powinny wytyczać kierunki oraz kreować właściwe postawy obywateli. Do najważniejszych zadań w tym względzie należy:

1. Edukacja mieszkańców w zakresie konieczności ochrony dziedzictwa kulturowego. Propagowanie idei poszanowania lokalnej specyfiki budowlanej i zachowania ciągłości tradycji. Wskazane są także inicjatywy jak tworzenie ścieżek edukacyjnych dla młodzieży szkolnej, mającej na celu uświadomienia roli zabytków w krajobrazie kulturowym. Utworzenie na terenie szkół izb regionalnych gromadzących przedmioty z przeszłości.
2. Administracyjne egzekwowanie rygorów określonych między innymi w planach zagospodarowania przestrzennego, głównie w zakresie wysokości zabudowy jej charakteru i funkcji a także ochrony wyznaczonych obszarów, budynków. Ważną rzeczą jest również skuteczna egzekucja prawa budowlanego, a co za tym idzie walka z samowolnymi budowlanymi. To właśnie prawdopodobnie samowole budowlane przyczyniły się do utraty cech zabytkowych przez znaczną część budynków. Należą do nich głównie wymiany okien, najczęściej wiążące się z poszerzeniem otworów, zmiany kształtu dachu, dowolny dobór poszycia, zbijanie tynków i docieplanie kosztem podziałów architektonicznych i wystroju.
3. Pozyskanie od Skarbu Państwa na własność gminy działki gruntu w Zawadzie na której położony jest cmentarz kolonistów niemieckich
4. Opracowanie w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków planu renowacji nagrobków cmentarza w Zawadzie.
5. Oznakowanie terenu cmentarza kolonistów niemieckich w Żurawińcu -Kolonii po uzgodnieniu z właścicielami gruntów.
6. Wydzielenie co rocznie w budżecie gminy środków finansowych na ochronę zabytków z przeznaczeniem najwcześniej na renowację nagrobków ich poszanowania jako świadectwo współistnienia na tych terenach i wzajemnego przenikania się narodów polskiego i niemieckiego.
7. Prezentacja na stronie internetowej gminy walorów krajobrazowych z wyeksponowaniem zabytków.
8. Pomoc mieszkańcom gminy wyszukiwaniu i pisaniu programów na pozyskanie środków finansowych z funduszy unijnych.

9. Zapisanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego szczegółowych ustaleń w zakresie działań inwestycyjnych właściwych z punktu widzenia ochrony krajobrazu kulturowego.

INDEKS OBIEKTÓW OBJĘTYCH GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW

1. Antoniówka
 - dawna szkoła, ob. dom nr 25, drewniana, ok. 1930 r.
1. Dębica
 - pozostałości dworu, ob. dom nr 54, gruntownie przebudowany, murowany, XVIII/ XIX w.
 - kapliczka z drugiej połowy XIX w., murowana.
2. Cegielnia
 - cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny.
3. Leszkowice
 - zespół kościelny, a w nim: kościół parafialny p.w. Św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Panny Marii (murowany) z pierwszej połowy XX w.
 - kapliczka z figurą Św. Jana Nepomucena, murowana, początek XX w
 - cmentarz parafialny, czynny, pierwsza połowa XX w.
4. Ostrówek - Kolonia
 - zespół kościelny, a w nim: kościół parafialny p.w. Matki Boskiej. Częstochowskiej, murowany 1921, remont 1973 r., ogrodzenie murowane, 1. 20- te XX w. i brama murowano - żeliwna, 1. 20- te XX w
5. Zawada
 - cmentarz kolonistów niemieckich XIX i XX w nieczynny
6. Żurawiniec-Kolonia
 - cmentarz kolonistów niemieckich sprzed 1939r nieczynny

WYKAZ OBIEKTÓW SKREŚLONYCH Z DOTYCHCZASOWEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.

Lp.	Obiekt	Adres	Przyczyna skreślenia
1.	Budynek po byłej szkole podstawowej	Leszkowice	Uległ zniszczeniu w wyniku pożaru w 2001r